

На самоврядному рівні виділяються організаційні, інвестиційні та організаційно-інвестиційні механізми.

Організаційні механізми такі:

1) поєднання в єдине ціле системи підготовки кадрів з потребами в спеціалістах юридичного, маркетингового, менеджерського профілю сільських поселень;

2) залучення на добровільній основі коштів підприємств, установ та організацій для розбудовчих процесів у сільській соціальній сфері;

3) запровадження спрощеного порядку реєстрації та звітності суб'єктів господарювання в аграрному секторі;

4) організація взаємодії та зворотного зв'язку між сільською (місцевою) владою та підприємцями на засадах соціального партнерства

До організаційно-інвестиційних механізмів належать:

1) надання правової, фінансової та організаційної підтримки під час започаткування власної справи;

2) підтримка розвитку особистих підсобних господарств як форми самозайнятості сільського населення;

3) залучення приватного сектору у сільських поселеннях до рекреаційно-туристичного підприємництва та підсобної діяльності у сфері туризму (сільського зеленого туризму);

4) розробка концепцій та програми розвитку малого бізнесу на селі з визначенням пріоритетних напрямів;

5) поліпшення умов реалізації селянами продукції особистих підсобних господарств.

Інвестиційні механізми включають:

1) спрямування інвестицій з урахуванням необхідності забезпечення зайнятості сільських жителів, які вивільнятимуться з аграрного сектору у процесі реформ, у багатогалузевій виробничій і соціальній сфері села;

2) стимулювання несільськогосподарського бізнесу в сільській місцевості;

3) створення спеціального фонду підтримки підприємницької діяльності на селі молодих сімей;

4) розвиток та підтримку діяльності кредитних спілок.

Для пришвидшення соціально-економічних трансформацій та подолання негативних тенденцій розвитку сільських поселень необхідно залучати громадян територіальної громади. Це можна здійснити шляхом організації регулярних зборів, створення комітетів на волонтерських засадах, що особливо актуально в умовах обмеженого фінансування та наявності значної кількості осіб пенсійного віку, які мають досвід і бажання допомогти. Комітети і збори можуть ефективно вирішувати питання благоустрою, організації кредитних спілок, покращення управління матеріальними об'єктами, що належать громаді. Відповідальність за організацію й залучення місцевої громади повинна бути покладена на органи місцевого самоврядування і зазначена як необхідна умова їх ефективної роботи.

Таким чином, в умовах зменшення людського потенціалу сільських поселень формування людського капіталу повинно спрямовуватися, головним чином, не на відновлення кількості, а на створення якісно нової людності (в освітньому, професійному, духовному, інтелектуальному відношеннях). На реалізацію цього стратегічного пріоритету має бути спрямована дія всіх механізмів державного регулювання людського капіталу. Причому необхідно забезпечити пропорційність та збалансованість дій окремих механізмів як у межах міської, так і сільської поселенських мереж. І звичайно, слід обов'язково враховувати відмінності територіальної структури міського і сільського розселення. Відповідно до цього механізм

впливу на формування людського капіталу як міських, так і сільських поселень має бути диференційованим. Не менш важливо виробити новий механізм регулювання міграції населення між міськими та сільськими поселеннями. Для цього потрібно створити відповідну нормативно-правову базу як для внутрішньої, так і для зовнішньої міграції. Перш за все, потрібен базовий Закон "Про міграцію населення", а також низка підзаконних актів, а саме: указів, постанов, розпоряджень, наказів.

Література: 1. Кірян Т. М. Мотивація людського капіталу до продуктивної праці / Кірян Т. М. – К.: НДІ праці і зайнятості населення, 2008. – 416 с. 2. Антонюк В. Головні напрями зміцнення соціально-економічних основ формування людського капіталу в Україні / В. Антонюк // Україна: аспекти праці. – 2006. – № 2. – С. 39–45. 3. Добрынин А. И. Человеческий капитал в транзитивной экономике: формирование, оценка, эффективность использования / А. И. Добрынин, С. А. Дятлов, Е. Д. Цыренова. – СПб.: Наука, 1999. – 390 с. 4. Ковалевська В. В. Людський капітал як чинник інтеграції України до Європейського союзу. Формування ринкової економіки / В. В. Ковалевська // Зб. наук. праць. Спец. випуск. Управління людськими ресурсами: проблеми теорії та практики. Т. 1 : Сучасні технології управління людськими ресурсами. – К.: КНЕУ, 2005. – 473 с. 5. Лісовий А. В. Державне регулювання розвитку сільських територій / А. В. Лісовий. – К.: Дія, 2007. – 402 с. 6. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносини : [підручник] / О. А. Грішнова. – К.: Знання, 2004. – 535 с.

Рецензент
докт. екон. наук,
професор Назарова Г. В.

Стаття надійшла до редакції
22.02.2011 р.

УДК 330.354:330.341.1.(477)

Жихор О. Б.
Куценко Т. М.

ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

Анотація. Запропоновано методичний підхід до оцінки потенціалу інноваційного розвитку регіону, який включає такі складові: наявний та використовуваний потенціал, що дає змогу виявити резерв потенціалу інноваційного розвитку по регіонах з метою здійснення обґрунтованої інноваційної політики розвитку регіонів.

Аннотация. Предложен методический подход к оценке потенциала инновационного развития региона, который включает следующие составляющие: имеющийся и используемый потенциал, что дает возможность обнаружить резерв потенциала инновационного развития по регионам с целью осуществления обоснованной инновационной политики развития регионов.

Annotation. The methodical approach to assessing the potential of innovation development of the region is offered, it includes the following components: available and used potential, that allows to find a reserve potential of innovation development of the regions to implement innovative policy-based regional development.

Ключові слова: оцінка, потенціал, інноваційний розвиток, наявний потенціал, використовуваний потенціал, резерв, інноваційна політика.

Незважаючи на велику кількість публікацій та низку послідовних заходів, упроваджених державними структурами і спрямованих на підвищення ефективності інноваційної політики в Україні, вона поки що залишається недосконалою. У якості проблемних на теперішній час виступають питання, пов'язані з розробленням та реалізацією інноваційної політики розвитку регіонів. У свою чергу, реалізація інноваційної політики розвитку регіонів України вимагає здійснення оцінки потенціалу інноваційного розвитку регіону з метою виявлення його резерву. Тому необхідно провести комплексне дослідження потенціалу інноваційного розвитку регіону, результат якого б повною мірою відображав наявний стан речей у регіоні і забезпечував достатньою інформацією для розробки заходів ефективної інноваційної політики розвитку регіонів.

Проблемами оцінки ефективності інновацій займалися такі вчені, як Краснокутська Н. С. [1], Захарченко В. І. [2], Н. Чухрай [3], Г. Гамідов, В. Колосов, Н. Османов [4], А. Гриньов [5], Г. Ковалев [6], Л. Матросова [7], П. Бубенко [8], З. Румянцева [9] та ін. Однак більшість із запропонованих підходів стосуються оцінки інноваційного потенціалу окремих підприємств та організацій; кожен другий підхід припускає залучення групи незалежних експертів; у більшості немає показників оцінки та, найголовніше, неможливо розрахувати наявний і використовуваний потенціал інноваційного розвитку, а також резерв потенціалу інноваційного розвитку регіону.

Метою статті є обґрунтування складових потенціалу інноваційного розвитку регіонів та виявлення його резервів для розробки відповідних заходів для здійснення ефективної інноваційної політики розвитку регіонів.

Об'єкт дослідження – потенціал інноваційного розвитку регіону, а предмет – визначення резерву потенціалу інноваційного розвитку регіону. Необхідно вирішити такі завдання: провести оцінку наявного та використовуваного потенціалу інноваційного розвитку регіону; відповідно до отриманих результатів визначити резерви потенціалу інноваційного розвитку регіону та за інтегральною оцінкою потенціалу інноваційного розвитку регіону здійснити групування регіонів; оцінити рівень резервів потенціалу інноваційного розвитку регіонів.

Потенціал інноваційного розвитку регіону характеризує міру і якість сукупної здатності елементів, підсистем, процесів, явищ, що знаходяться чи відбуваються в його межах, до інновацій, якими визначаються потенційні можливості працездатного населення за участю в суспільно корисній діяльності при даному розвитку продуктивних сил і ступені зрілості суспільних, насамперед, економічних відносин; це надзвичайно важливий інтегральний показник рівня розвитку і можливостей креативної діяльності головної продуктивної сили суспільства.

Оцінка потенціалу інноваційного розвитку регіону повинна включати ряд етапів, які зображено на рис. 1.

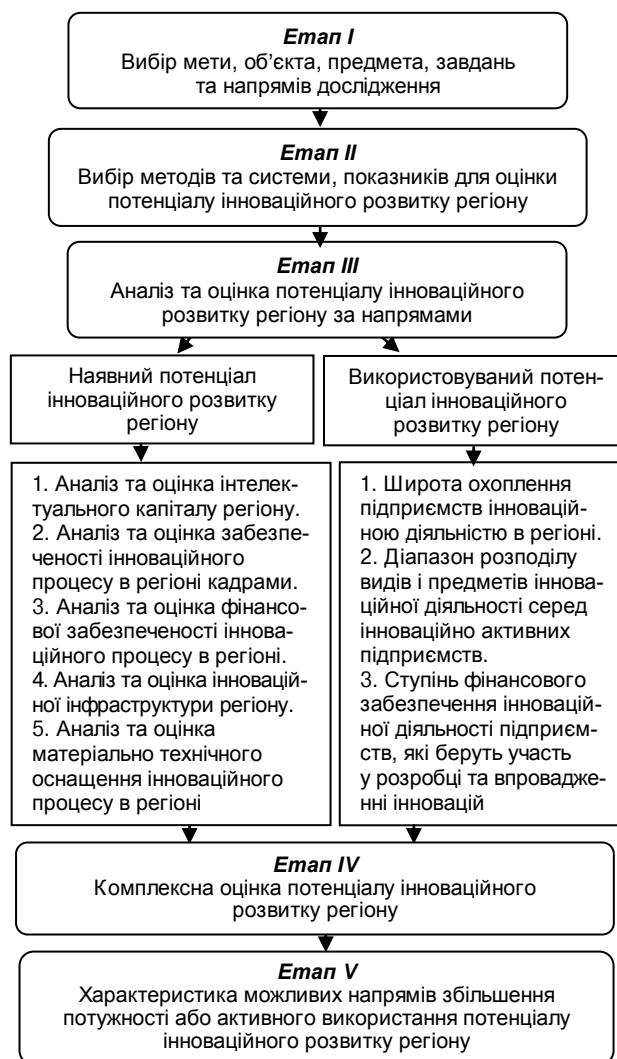

Рис. 1. Етапи аналізу та оцінки потенціалу інноваційного розвитку регіону

Визначивши основні завдання дослідження, необхідно приступити до вибору системи показників, що забезпечуватимуть комплексність дослідження. На думку авторів, наявний потенціал інноваційного розвитку регіону визначатимуть показники, наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Показники оцінки наявного потенціалу інноваційного розвитку регіону

№ п/п	Індекс	Формула обчислення
1	2	3
1	Індекс інтелектуального капіталу регіону, який відображає рівень інноваційної культури, а також потужність інтелектуального капіталу для забезпечення інноваційного процесу в регіоні	$A_i^1 = \frac{\sum_{j=1}^n k_{ij}}{n}; \quad i = 1, m,$ <p>де A_i^1 – індекс, що характеризує інтелектуальний капітал і-го регіону; k_{ij} – часткові показники, що характеризують інтелектуальний капітал і-го регіону; n – кількість часткових показників</p>

Закінчення табл. 1

1	2	3
2	Індекс забезпеченості кадрами, що характеризує наявність кваліфікованих людських ресурсів для здійснення інноваційного процесу в регіоні	$A_i^2 = \frac{\sum_{j=1}^n k_{ij}}{n}; \quad i = 1, m,$ <p>де A_i^2 – індекс, що характеризує забезпеченість кадрами інноваційного процесу і-го регіону;</p> <p>k_{ij} – часткові показники, що характеризують забезпеченість кадрами інноваційного процесу і-го регіону</p>
3	Індекс фінансової забезпеченості, що відображає можливості регіону у забезпеченні коштами на науково-технічні розробки, науку, освоєння нововведень	$A_i^3 = \frac{\sum_{j=1}^n f_{ij}}{n}; \quad i = 1, m,$ <p>де A_i^3 – індекс, що характеризує фінансову забезпеченість інноваційного процесу і розвитку в і-му регіоні;</p> <p>f_{ij} – часткові показники, що характеризують фінансову забезпеченість інноваційного процесу і розвитку в і-му регіоні</p>
4	Індекс інноваційної інфраструктури, що характеризує забезпеченість усіх ланок інноваційного процесу в регіоні організаціями різних видів	$A_i^4 = \frac{\sum_{j=1}^n \inf_{ij}}{n}; \quad i = 1, m,$ <p>де A_i^4 – індекс, що характеризує інфраструктурну забезпеченість інноваційного процесу в і-му регіоні;</p> <p>\inf_{ij} – часткові показники, що характеризують інфраструктурну забезпеченість інноваційного процесу в і-му регіоні</p>
5	Індекс матеріально-технічного оснащення	$A_i^5 = \frac{\sum_{j=1}^n mt_{ij}}{n}; \quad i = 1, m,$ <p>де A_i^5 – індекс, що характеризує матеріально-технічну оснащеність інноваційного процесу в і-му регіоні;</p> <p>mt_{ij} – часткові показники, що характеризують матеріально-технічну оснащеність інноваційного процесу в і-му регіоні</p>

На основі врахування доступності статистичних даних і можливості кількісного їх вимірювання для обчислення кожного із індексів, представлених в табл. 1, необхідно сформулювати матрицю показників X:

$$X = \begin{pmatrix} x_{11} & \dots & x_{1j} & \dots & x_{1n} \\ x_{21} & \dots & x_{2j} & \dots & x_{2n} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ x_{i1} & \dots & x_{ij} & \dots & x_{in} \\ \dots & \dots & \dots & \dots & \dots \\ x_{m1} & \dots & x_{mj} & \dots & x_{mn} \end{pmatrix}, \quad j = \overline{1, n}, i = \overline{1, m}. \quad (1)$$

де n – число показників;

m – число регіонів;

x_{ij} – значення j-го показника, що характеризує і-й регіон.

Через те що зазначені показники мають різні одиниці виміру, їх необхідно простандартизувати таким чином:

$$Y_{ij} = \frac{x_{ij}}{\max_{1 \leq i \leq m} x_{ij}}, \quad (2)$$

де Y_{ij} – простандартизоване значення j-го показника, що характеризує і-й регіон;

x_{ij} – значення j-го показника, що характеризує і-й регіон;

$\max_{1 \leq i \leq m} x_{ij}$ – максимальне значення j-го показника серед усіх регіонів.

Розрахуємо інтегральний індекс наявного інноваційного потенціалу регіонів України (табл. 2). Дані табл. 2 вказують на значну диференціацію України щодо наявного потенціалу для інноваційного розвитку її регіонів.

Таблиця 2

Інтегральний індекс наявного потенціалу інноваційного розвитку регіону*

Області	Індекс інтелектуального капіталу	Індекс забезпеченості кадрами	Індекс фінансової забезпеченості	Індекс інноваційної інфраструктури	Індекс матеріально-технічного оснащення	Інтегральний індекс	Ранг
1	2	3	4	5	6	7	8
Автономна Республіка Крим	0,0578	0,1416	0,2118	0,1287	0,5785	0,0867	8
Вінницька	0,0751	0,1577	0,1970	0,0776	0,3147	0,0531	13
Волинська	0,0161	0,1109	0,1655	0,0540	0,1440	0,0196	26
Дніпропетровська	0,1427	0,2927	0,4089	0,2707	0,4250	0,2239	4
Донецька	0,2123	0,3178	0,4018	0,2941	0,5568	0,2976	3

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5	6	7	8
Житомирська	0,0109	0,1142	0,1638	0,0649	0,4403	0,0320	22
Закарпатська	0,0129	0,0869	0,1362	0,0612	0,1631	0,0167	27
Запорізька	0,0871	0,2308	0,2912	0,1240	0,2933	0,0927	7
Івано-Франківська	0,0842	0,1653	0,1873	0,0798	0,1852	0,0451	16
Київська	0,0515	0,1114	0,2421	0,1025	0,3596	0,0565	12
Кіровоградська	0,0211	0,1240	0,1549	0,0608	0,4364	0,0335	21
Луганська	0,0706	0,1979	0,2874	0,1263	0,3077	0,0839	9
Львівська	0,0949	0,2719	0,2553	0,2188	0,3335	0,1278	5
Миколаївська	0,0394	0,1511	0,2355	0,0868	0,4315	0,0582	11
Одеська	0,0984	0,2100	0,2371	0,2139	0,4221	0,1265	6
Полтавська	0,0859	0,1580	0,1538	0,0876	0,2341	0,0460	15
Рівненська	0,0129	0,1228	0,1344	0,0520	0,2444	0,0205	25
Сумська	0,0360	0,1639	0,2375	0,0668	0,3607	0,0489	14
Тернопільська	0,1142	0,1530	0,1625	0,0594	0,4430	0,0644	10
Харківська	0,3114	0,4824	0,5460	0,3905	0,4643	0,4764	2
Херсонська	0,0375	0,1298	0,1759	0,0747	0,2579	0,0349	20
Хмельницька	0,0106	0,1246	0,1525	0,0657	0,1875	0,0223	24
Черкаська	0,0286	0,1187	0,1503	0,0731	0,4327	0,0381	17
Чернівецька	0,0291	0,1271	0,1716	0,0542	0,4308	0,0353	19
Чернігівська	0,0173	0,0967	0,1891	0,0668	0,3450	0,0308	23
м. Київ	1,0000	0,9490	0,8714	1,0000	0,8857	2,2094	1
м. Севастополь	0,0140	0,1417	0,2754	0,0436	0,3182	0,0357	18

* Власні розрахунки авторів.

Формула для визначення інтегрального індексу наявного потенціалу інноваційного розвитку регіону має вигляд:

$$S_i = \frac{1}{2} \sin \frac{360^\circ}{k-1} \left[\sum_{j=1}^{k-1} A_i^j \times A_i^{j+1} + A_i^1 \times A_i^k \right], \quad (3)$$

де S_i – інтегральний індекс наявного потенціалу інноваційного розвитку i -го регіону;

$k = 5$ – кількість показників, що визначають наявний потенціал інноваційного розвитку регіону.

Використовуваний потенціал інноваційного розвитку регіону характеризується інноваційною активністю регіону, яка полягає у ступені реалізації нововведень або інноваційних перетворень і впровадженні інновацій у господарську діяльність регіону. Оцінювати даний потенціал пропонуємо за допомогою інтегрального індексу використуваного потенціалу інноваційного розвитку регіону. При цьому вважаємо, що інноваційну активність регіону характеризує інноваційна активність підприємств (ІАП), що функціонують на його території. Тому для його обчислення можна використовувати показники інноваційної активності підприємств регіону [4, с. 447], на основі яких слід здійснювати розрахунок показників використуваного потенціалу інноваційного розвитку регіону (табл. 3).

Таблиця 3

Показники оцінки використуваного потенціалу інноваційного розвитку регіону

№ п/п	Показник	Формула обчислення
1	2	3
1	Широта охоплення підприємств інноваційною діяльністю в регіоні	
	питома вага ІАП у їх загальній кількості, %	$r_1 = \frac{N_{ia}}{N} \times 100 \%,$ де N_{ia} – кількість ІАП; N – загальна кількість промислових підприємств

Закінчення табл. 3

1	2	3
	питома вага обсягу відвантаженої інноваційної продукції в загальному обсягу промислової продукції, %	$r_2 = \frac{V_n}{Q_z} \times 100 \%,$ де V_n – обсяг відвантаженої інноваційної продукції, тис. грн; Q_z – загальний обсяг промислової продукції (у фактичних цінах), тис. грн
2	Діапазон розподілу видів, предметів інноваційної діяльності серед ІАП	
	середній розмір інноваційних витрат на одне ІАП	$r_3 = \frac{r_{3 \text{ вид}}}{N_{ia}},$ де $r_{3 \text{ вид}}$ – освоєно виробництво нових видів продукції, найменувань
	середня кількість нових технологій, яка припадає на одне ІАП	$r_4 = \frac{H_m}{N_{ia}},$ де H_m – впроваджено нових технологічних процесів
3	Ступінь фінансового забезпечення інноваційної діяльності підприємств, які беруть участь у розробці та впровадженні інновацій	
	середній розмір інноваційних витрат на одне ІАП	$r_5 = \frac{D_{\square}}{N_{ia}},$ де D_{\square} – загальна величина інноваційних витрат, тис. грн
	рівень забезпечення фінансуванням	$r_6 = \frac{Z_{\square\square\square\square}}{N_{ia}},$ де $Z_{\square\square\square\square}$ – витрати на НДДКР ІАП, тис. грн

Дані наведених вище таблиць засвідчують, що найбільше інноваційний потенціал регіону використовується Сумською, Волинською, Дніпропетровською, Запорізькою областями та м. Київ. При цьому також спостерігається значна диференціація України за використанням потенціалом інноваційного розвитку регіонів.

Резерв потенціалу інноваційного розвитку регіону пропонуємо обчислювати за такою формулою:

$$R_i = S_i - D_i, \quad (4)$$

де R_i – резерв потенціалу інноваційного розвитку регіону.

Отримані значення інтегральних індексів наявного та використовуваного потенціалів інноваційного розвитку регіонів (рис. 2) дозволяють оцінити резерви потенціалу регіонів для інноваційного розвитку (рис. 3).

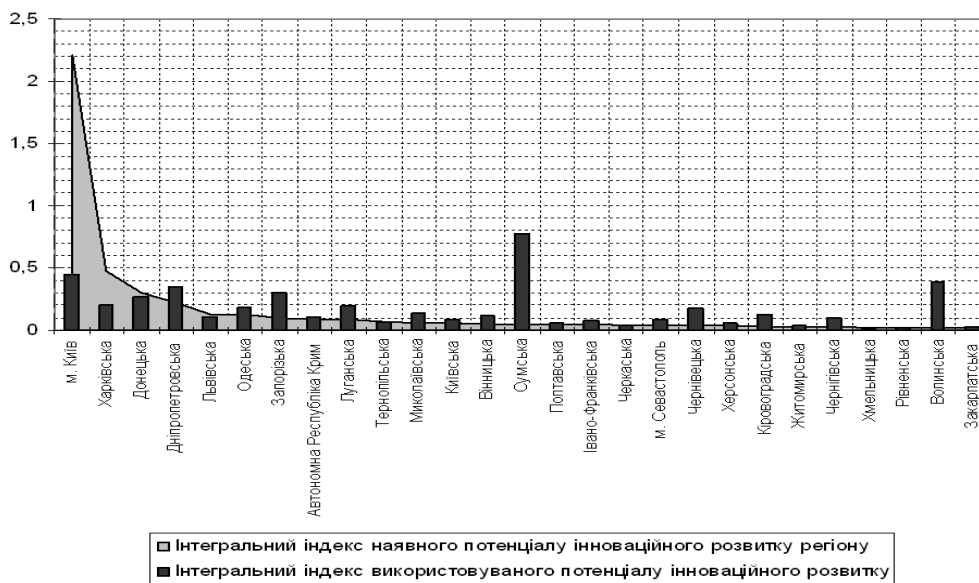

Рис. 2. Інтегральні індекси наявного та використовуваного потенціалів інноваційного розвитку регіонів

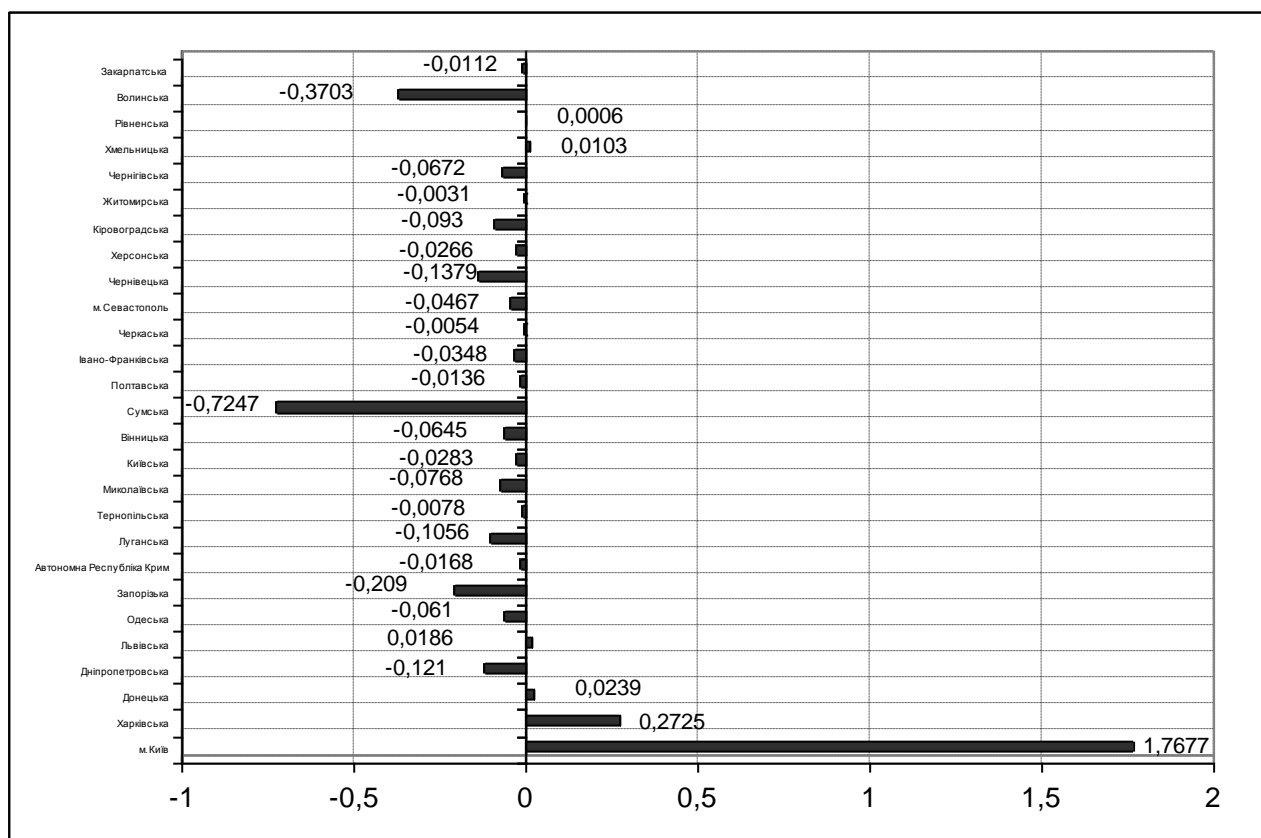

Рис. 3. Резерв потенціалу інноваційного розвитку регіону

Наведені у табл. 3 показники необхідно привести до безрозмірного вигляду (простандартизувати) згідно з формулою (2). На їх основі, аналогічно до формули (3), розраховується D_i – інтегральний індекс використовуваного потенціалу інноваційного розвитку i -го регіону ($k = 6$).

Найбільший резерв потенціалу для інноваційного розвитку мало м. Київ. Серед областей можна виділити Харківську, Донецьку, Львівську, Хмельницьку та Рівненську. Решта областей здійснюють свою інноваційну активність за рахунок наявного інноваційного потенціалу, сконцентрованого в інших регіонах. Зокрема лідерами тут є

Сумська, Волинська, Запорізька, Чернівецька, Дніпропетровська та Луганська області.

Інтегральний індекс потенціалу інноваційного розвитку регіону розраховується за формулою:

$$I_i = S_i \times D_i, \quad (5)$$

де I_i – інтегральний індекс потенціалу інноваційного розвитку i -го регіону.

Стандартизовані значення показників інноваційної активності регіону та інтегральний індекс використовуваного потенціалу інноваційного розвитку наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Стандартизовані значення показників інноваційної активності регіону та інтегральний індекс використовуваного потенціалу інноваційного розвитку*

Області	Питома вага ІАП у їх загальній кількості	Питома вага обсягу відвантаженої інноваційної продукції в загальному обсягу промислової продукції	Частка нових видів промислової продукції, яка припадає на одне ІАП	Середня кількість нових технологій, яка припадає на одне ІАП	Середній розмір інноваційних витрат на одне інноваційно активне підприємство	Рівень забезпечення фінансуванням	Інтегральний індекс використовуваного потенціалу інноваційного розвитку	Ранг
АР Крим	0,2333	0,1723	0,1416	0,1342	0,1742	0,2714	0,1035	15
Вінницька	0,7667	0,1723	0,1399	0,1930	0,1472	0,0391	0,1176	13
Волинська	0,7667	1,0000	0,0093	0,1232	0,1465	0,0270	0,3899	3
Дніпропетровська	0,2333	0,1149	0,1832	0,1397	0,5234	0,7649	0,3449	4
Донецька	0,2667	0,1227	0,0831	0,1158	1,0000	0,3215	0,2737	6
Житомирська	0,4000	0,0836	0,0806	0,1544	0,0515	0,0296	0,0351	24
Закарпатська	0,3667	0,0496	0,1637	0,0717	0,0452	0,0421	0,0279	25
Запорізька	0,3000	0,1697	0,2146	1,0000	0,1158	0,5211	0,3017	5
Івано-Франківська	1,0000	0,1097	0,0636	0,0938	0,0894	0,0339	0,0799	19
Київська	0,3000	0,0757	0,1383	0,1838	0,1832	0,1782	0,0848	17
Кіровоградська	0,6333	0,2507	0,1221	0,2445	0,0854	0,0360	0,1265	12
Луганська	0,4667	0,3890	0,0433	0,1544	0,6228	0,0894	0,1895	8
Львівська	0,6000	0,1697	0,1272	0,0790	0,0666	0,1362	0,1092	14
Миколаївська	0,2333	0,0157	0,0390	0,0643	0,2878	0,4963	0,1350	11
Одеська	0,2667	0,3499	0,0551	0,2040	0,5005	0,2195	0,1875	9
Полтавська	0,6667	0,0809	0,1883	0,1011	0,0484	0,0449	0,0596	22
Рівненська	0,3667	0,0313	0,2273	0,0331	0,0343	0,0366	0,0199	26
Сумська	0,2000	0,2298	1,0000	0,7353	0,3980	0,5403	0,7736	1
Тернопільська	0,5667	0,1488	0,1535	0,1838	0,0166	0,0231	0,0722	20
Харківська	0,5000	0,1619	0,1043	0,1250	0,0607	0,5535	0,2039	7
Херсонська	0,4000	0,1175	0,0967	0,1397	0,1486	0,0670	0,0615	21
Хмельницька	0,2667	0,0313	0,0237	0,0588	0,1142	0,0209	0,0120	27
Черкаська	0,2667	0,1070	0,1162	0,0882	0,0493	0,1133	0,0435	23
Чернівецька	0,6000	0,3394	0,2943	0,0864	0,0164	0,0549	0,1732	10
Чернігівська	0,7667	0,1305	0,0789	0,1434	0,1708	0,0639	0,0980	16
м. Київ	0,3000	0,3368	0,2816	0,2794	0,2875	0,9769	0,4417	2
м. Севастополь	0,1667	0,0209	0,1094	0,0000	0,0008	1,0000	0,0824	18

* Власні розрахунки авторів.

Загалом в Україні потенціал для інноваційного розвитку регіонів є дуже низьким, на що вказують значення інтегрального індексу потенціалу інноваційного розвитку регіону (табл. 5). Високий потенціал столиці не спроможний забезпечити високий рівень інноваційного розвитку регіонів.

Таблиця 5

Інтегральний індекс потенціалу інноваційного розвитку регіону *

Області та міста України	Інтегральний індекс потенціалу інноваційного розвитку регіону
м. Київ	0,9759
Харківська	0,0971
Донецька	0,0815
Дніпропетровська	0,0772
Сумська	0,0378
Запорізька	0,028
Одеська	0,0237
Луганська	0,0159
Львівська	0,014
АР Крим	0,009
Миколаївська	0,0079
Волинська	0,0076
Вінницька	0,0062
Чернівецька	0,0061
Київська	0,0048
Тернопільська	0,0046
Кіровоградська	0,0042
Івано-Франківська	0,0036
Чернігівська	0,003
м. Севастополь	0,0029
Полтавська	0,0027
Херсонська	0,0021
Черкаська	0,0017
Житомирська	0,0011
Закарпатська	0,0005
Рівненська	0,0004
Хмельницька	0,0003

* Власні розрахунки авторів.

Важливою характеристикою такого інтегрального індексу є його комплексність, оскільки має місце відповідність між можливостями регіону для інноваційного розвитку (наявний потенціал) та його використанням (використовуваний потенціал у якості інноваційної активності регіону).

Оцінити поточний стан інноваційних процесів у регіоні можливо за допомогою інтегрального індексу потенціалу інноваційного розвитку регіону. Узагальнююча оцінка, побудована на основі даних показників, дасть можливість обґрунтувати концентрацію та розміщення інноваційних об'єктів на території відповідно до вимог сьогодення та інноваційної спроможності регіону, дозволить обґрунтувати механізми і розробити напрями реалізації інноваційної політики розвитку регіону відповідно до резервів потенціалу інноваційного розвитку регіонів (п'ятий етап).

Через те що інноваційний потенціал є ядром регіонального розвитку, дана методика оцінки потенціалу інноваційного розвитку регіону є важливим інструментом для вирішення завдань регіонального розвитку на сучасному етапі.

територіальних системах України / В. І. Захарченко. – Вінниця : Гіпаніс, 2004. – 547 с. 3. Чухрай Н. Формування інноваційного потенціалу підприємства: маркетингове та логістичне забезпечення : монографія / Н. Чухрай. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2002. – 316 с. 4. Гамидов Г. С. Основы инноватики и инновационной деятельности / Г. С. Гамидов, В. Г. Колосов, Н. О. Османов. – СПб. : Политехника, 2000. – 323 с. 5. Гриньов А. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: концепція, методологія, стратегічне управління / А. В. Гриньов. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2003. – 308 с. 6. Ковалев Г. Д. Инновационные коммуникации : учебное пособие для вузов / Г. Д. Ковалев. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 288 с. 7. Матросова Л. М. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційними процесами у промисловості : монографія / Л. М. Матросова. – Луганськ : Вид-во СУДУ, 2000. – 462 с. 8. Бубенко П. Т. Регіональна науково-технічна система: проблеми управління та визначення ефективності [Електронний ресурс] / П. Т. Бубенко, В. А. Гусев, Г. О. Михайлова. – Режим доступу : http://iee.org.ua/files/conf/conf_article24.pdf. 9. Румянцева Е. Инвестиционные приоритеты технологического обновления российского производства / Е. Румянцева // Проблемы теории и практики управления. – 2005. – № 4. – С. 82–88. 10. Жихор О. Б. Оцінка достатності потенціалу підприємств для реалізації проектів інноваційного розвитку / О. Б. Жихор // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка. – 2003. – Вип. 14. – С. 113–119.

Рецензент

докт. екон. наук,
доцент Гавкалова Н. Л.

Стаття надійшла до редакції

23.03.2011 р.

УДК 330.322.011

Левчинський Д. Л.

МЕХАНІЗМ ФІНАНСУВАННЯ РЕКОНСТРУКЦІЇ ЖИТЛОВОГО ФОНДУ МЕГАПОЛІСУ В УМОВАХ ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ

Анотація. Запропоновано обґрунтування головної проблеми реконструкції – відсутність бюджетних засобів. Розглянуто проекти реконструкції, які потребують мінімальних бюджетних асигнувань, тобто проекти, які будуть, головним чином, фінансуватися приватними інвесторами.

Аннотация. Предложено обоснование главной проблемы реконструкции – отсутствие бюджетных средств. Рассмотрены проекты реконструкции, которые требуют минимальных бюджетных ассигнований, то есть проекты, которые будут главным образом, финансироваться частными инвесторами.

Annotation. This article investigates the main problem of reconstruction – the lack of budgetary resources. In this regard, the reconstruction projects would be advisable if they require minimum budget allocations, i.e. projects that will be mainly financed by private investors.